

Dosarul nr. 2ra-1468/23
2-21107479-01-2ra-21092023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: D. Șușchevici)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Panov, A. Braga, I. Secrieru)

Î N C H E I E R E

23 iulie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componență:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Lilia Roic-Botezatu

Oxana Parfeni

examinând admisibilitatea recursului declarat de Smochin Marcel, reprezentat de avocatul Conoval Igor,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Smochin Marcel împotriva executorului judecătoresc Romaliischi Maxim cu privire la constatarea dreptului încălcat și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 05 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Smochin Marcel, reprezentat de avocatul Conoval Igor și a fost menținută hotărârea din 12 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La 15 iulie 2021, Smochin Marcel a depus cerere de chemare în judecată împotriva executorului judecătoresc Romaliischi Maxim cu privire la constatarea dreptului încălcat și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii, a invocat că la 20 noiembrie 2018, a fost emis Titlul executoriu în temeiul hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, prin care s-a încasat în mod solidar de la Smochin Marcel și Smochin Tamara în beneficiul Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 147 suma de 8 988,08 de lei cu titlu de datorie pentru consumul de energie termică.

De asemenea, a menționat că la 10 noiembrie 2019, Smochin Tamara a decedat, iar în calitate de moștenitor al acesteia, a achitat datoria ce urma a fi achitată de către debitorul Smochin Tamara.

A specificat că deoarece executorul judecătoresc Romaliischi Maxim nu a prezentat în termen răspuns la cererea inițială și cea prealabilă cu privire la încetarea procedurii de executare și emiterea în acest sens a încheierii de încetare a procedurii de executare, este în drept de a solicita repararea prejudiciului moral.

Reclamantul Smochin Marcel a solicitat, inclusiv prin cererea de concretizare a pretențiilor (f. d. 95), obligarea executorului judecătoresc Romaliischi Maxim de a emite încheierea privind încetarea procedurii de

executare, încasarea sumei de 3 500 de lei cu titlu de prejudiciu moral și constatarea lipsei de acțiuni a executorului judecătoresc Maxim Romaliischi, în legătură cu cererile depuse la data de 25 septembrie 2019 și 08 august 2020.

Prin hotărârea din 12 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Smochin Marcel.

Prin decizia din 05 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Smochin Marcel, reprezentat de avocatul Conoval Igor și a fost menținută hotărârea din 12 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

În consolidarea soluției adoptate, instanțele de judecată au constatat că, în baza Titlului executoriu nr.2-2080/2018 din 20 noiembrie 2018, emis de Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, s-a încasat în mod solidar de la Smochin Ion și Tamara Smochin în beneficiul CCL nr.147 suma de 8 988,08 de lei cu titlu de datorie pentru consumul de energie termică.

La fel, instanțele au stabilit că, potrivit certificatului de calitate de moștenitor nr.11511 din 27 noiembrie 2018, Smochin Marcel are calitatea de moștenitor al averii mamei sale, Smochin Tamara, decedată la 10 noiembrie 2018.

La 11 februarie 2019, CCL nr.147, a depus la executorul judecătoresc Romaliischi Maxim cerere privind intentarea procedurii de executare în baza Titlului executoriu nr.2-2080/2018 din 20 noiembrie 2018, eliberat de Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, iar la 11 februarie 2019 a fost intentată procedura de executare.

La 09 iulie 2020, CCL nr.147 a depus la executorul judecătoresc Romaliischi Maxim, cerere privind încetarea procedurii de executare, iar la 09 iulie 2020, executorul judecătoresc Romaliischi Maxim, a emis încheierea privind încasarea de la Smochin Ion a cheltuielilor de executare în mărime de 1 906,25 de lei.

La fel, instanțele de judecată au stabilit că prin încheierea din 03 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a dispus înlocuirea debitorului Smochin Ion (decedat la 13 iulie 2019), cu succesorul în drepturi Smochin Marcel, în procedura de executare a documentului executoriu din 20 noiembrie 2018, s-a anulat încheierea executorului judecătoresc Romaliischi Maxim din 09 iulie 2020 privind încasarea cheltuielilor de executare de la persoana decedată - debitorul Smochin Ion și s-a respins cerința de încetare a procedurii de executare a documentului executoriu deoarece nu au fost achitate cheltuielile de executare conform încheierii din 09 iulie 2020, precum și datoria de 270 lei față de SA „Termoelectrica.

Instanțele de judecată au concluzionat că, deoarece Smochin Marcel nu a probat producerea prejudiciului moral, iar o simplă descriere a situației de fapt nu valorează cuantificarea și existența prejudiciului moral, pretenția privind încasarea prejudiciului moral urmează a fi respinsă.

Cu referire la pretenția lui Smochin Marcel privind constatarea lipsei de acțiuni a executorului judecătoresc Romaliischi Maxim în legătură cu cererile depuse la data de 25 septembrie 2019 și 08 august 2020, instanțele de judecată au considerat-o ca fiind neîntemeiată, or, potrivit încheierii din 03 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a dispus înlocuirea debitorului Smochin Ion (decedat la 13 iulie 2019) cu succesorul în drepturi, Smochin Marcel în procedura

de executare a documentului executoriu din 20 noiembrie 2018, s-a anulat încheierea executorului judecătoresc Romaliischi Maxim, din 09 iulie 2020 privind încasarea cheltuielilor de executare de la persoana decedată, debitorul Smochin Ion (decedat la 13 iulie 2019), s-a respins cerința de încetare a procedurii de executare a documentului executoriu din 20 noiembrie 2018.

Astfel, instanțele de judecată au conchis că, reieșind din faptul că procedurile de executare nu au fost încetate potrivit art.83 din Codul de executare, precum și deoarece nu au fost achitate cheltuielile de executare de către succesorul în drepturi al debitorului și datoria de 270 de lei față de SA „Termoelectrica”, nu poate fi încetată procedura de executare, solicitare care a fost respinsă și prin încheierea din 03 iunie 2021, emisă de Judecătoria Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Smochin Marcel împotriva executorului judecătoresc Romaliischi Maxim cu privire la repararea prejudiciului moral.

La 21 septembrie 2023, Smochin Marcel, reprezentat de avocatul Conoval Igor, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu restituirea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului, a invocat prevederile art. 432 alin. (1) lit. a) și e) din Codul de procedură civilă, și anume interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție, hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor.

De asemenea, a menționat că atât prima instanță, cât și instanța de apel au trecut în mod superficial asupra argumentelor din cererea de chemare în judecată, nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță la emiterea și prezentarea încheierii de încetare a procedurii de executare și constatarea lipsei de acțiuni a executorului judecătoresc în legătură cu cererile depuse, iar în consecință, au fost aplicate eronat normele de drept material.

Recurentul a reiterat că instanțele de judecată urmau să constate că lipsa de acțiuni a executorului judecătoresc în legătură cu cererile depuse la 25 septembrie 2019 și 08 august 2020, a dus la încălcarea drepturilor sale de examinare a acestora, fiindu-i cauzate suferințe psihice, manifestate prin tulburări emoționale și disconfort.

Astfel, recurentul a susținut că instanțele de judecată urmau să ia în considerație faptul că despăgubirea trebuie să fie una justă, rațională, echitabilă, în așa fel stabilită, încât să asigure efectiv o compensație suficientă a prejudiciului moral suferit.

La 10 noiembrie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa executorului judecătoresc Romaliischi Maxim pentru notificare copia recursului declarat de către Smochin Marcel, explicându-i dreptul de a depune referință.

Până la examinarea admisibilității recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție referința nu a parvenit.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, prin Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie

2023, în vigoare 18 august 2023, cu excepția art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII – 01 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 318-321 art. 570 din 18 august 2023, au fost introduse modificări în Codul de procedură civilă, inclusiv la capitolul XXXVIII – Recursul, secțiunea a 2-a, recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel.

În această consecvență, se deduce că admisibilitatea recursului depus de către Smochin Marcel, reprezentat de avocatul Conoval Igor împotriva deciziei din 05 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, va fi examinat prin prisma temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare de la 01 septembrie 2023.

Examinând admisibilitatea recursului declarat de către Smochin Marcel, reprezentat de avocatul Conoval Igor, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că recursul urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data declarării recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Din materialele dosarului rezultă că, dispozitivul deciziei instanței de apel a fost pronunțat la 05 aprilie 2023, în lipsa lui Smochin Marcel și avocatului său, Conoval Igor, care au fost înștiințat legal referitor la examinarea cauzei în instanța de apel (f. d. 159).

La fel, completul de judecată reține că, la 14 iunie 2023, decizia instanței de apel a fost publicată pe pagina web a instanței, iar copia deciziei motivate din 05 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost expediată la 22 iunie 2023 lui Smochin Marcel și avocatului Conoval Igor, care acționează în numele și interesele lui Smochin Marcel, la adresa electronică e-mail: igor.conoval@gmail.com, indicată în mandatul avocațial (f. d. 30), în cererea de apel (f. d. 118-119), precum și cererea de recurs (f. d. 186 - 188) ca date de contact a avocatului, fapt ce prezumă autenticitatea acestora și disponibilitatea de a fi utilizată pentru corespondență, reieșind din prevederile art. 100 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de

instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Având în vedere cele menționate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că termenul de două luni de declarare a recursului a început să curgă la data de 23 iunie 2023, ziua imediat următoare expedierii actului judecătoresc în adresa părților la proces prin intermediul poștei electronice, și a expirat la data de 23 august 2023, inclusiv.

Însă, recursul a fost depus de avocatul Conoval Igor, care acționează în numele și interesele lui Smochin Marcel, la 21 septembrie 2023.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că Smochin Marcel, reprezentat de avocatul Conoval Igor, a declarat recursul împotriva deciziei din 05 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în afara termenului legal prevăzut de art. 434 din Codul de procedură civilă, ceea ce condiționează declararea recursului ca inadmisibil.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție evidențiază că, recurentul urma să depună diligența de a respecta termenul de declarare a recursului, ceea ce la caz nu s-a respectat, astfel că recursul declarat după expirarea termenului de două luni se consideră inadmisibil, ca fiind depus cu omiterea termenului prevăzut la art. 434 din Codul de procedură civilă.

În acest context, Completul menționează că în conformitate cu art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

În conformitate cu art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare. Folosirea cu bună-credință a drepturilor procedurale, prezumă că partea este obligată la interval rezonabil de timp să manifeste diligență și să respecte termenele prevăzute de lege.

În conformitate cu art. 75 alin. (4) din Codul de procedură civilă, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

Conform art. 10 alin. (1) din Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sânt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (cauza Van Harn vs. Germania din 11 septembrie 2007), la caz contestarea la timp a actului judecătoresc.

Prin urmare, cererea de recurs împotriva deciziei din 05 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, depusă de Smochin Marcel, reprezentat de avocatul Conoval Igor, la 21 septembrie 2023, nu se încadrează în termenul de 2 luni prevăzut de lege, care este un termen de decădere și nu poate fi restabilit, ceea ce constituie temei, în conformitate cu art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, de a considera recursul inadmisibil.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene a Drepturilor Omului, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În susținerea opiniei enunțate, se reține și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov vs Ucraina din 03 aprilie 2008, unde se notează că deși în prezenta cauză nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Reieșind din considerentele menționate și având în vedere faptul că recursul împotriva deciziei instanței de apel a fost depus în afara termenului legal, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul declarat de Smochin Marcel, reprezentat de avocatul Conoval Igor.

În conformitate cu art. 433 lit. b), în vigoare la data declarării recursului, și art. 270, art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Smochin Marcel, reprezentat de avocatul Conoval Igor împotriva deciziei din 05 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Lilia Roic-Botezatu

Oxana Parfeni